

+ Začátek podruhé... +

Nespočítám na prstech obou rukou,
kolikrát jsem od vás slyšel,
jestli nemám starší Semtamníky a zvláště ten první.
Proto jsem se rozhodl právě ten, kterým *to začalo*,
vydat podruhé...

Je to Semtamník, jenž není datován,
ale vznikl po našem pravěkém táboře,
odhaduji někdy v roce 1992.

U oddílu byl Luděk a byla i Karolka,
Semtamník byl vytvářen doslova *pravěkou* metodou,
co stránka, to originál jiný člověk v přepisování.
Spoustu věcí, které jsme tam tehdy ještě chtěli dát,
nakonec nikdy nespatrišlo světlo světa.

Je to Semtamník chudý snad pro někoho svým obsahem,
ale o to bohatší *nadšením pro věc*.
Vévodila mu fotografie možná z první pravěké jednodenní výpravy,
pořízená Ludkem ve Svatém Janu pod skalou,
kde jsme lovíli mamuta,
honili se jako masožravci a býložravci
a Luděk, co by pravěký člověk, poprvé slezl z větví...
Vzpomínáte?

Ta fotografie je i na obálce tohoto druhého vydání.

Sám text je přepsaný
a bez vážných zásahů zachován,
jen některé pravopisné a stylistické chyby ubyly
a báseň *Čáp a žabka* má už svůj název,
autora i sloku, která nám tehdy *vypadla*...

Toto druhé vydání
není věnováno automaticky všem,
ale jen těm,
kteří o ně projevíli zájem.

Světlo vašim krokům jsme si tehdy ještě nepřáli,
takže ahóóój, Tuláci !

+Michal+

D o b r ý d e n !

Pravím dobrý den, žádné Těbůh, Čau, Nazdar (nebo No nazdar), pravím o tomto dnu, že je dobrý, přeji si, aby takový byl pro nás, co promlouváme k vám prostřednictvím těchto stránek, i pro vás všechny, kdož je držíte v rukou.

Začínáme odvíjet klubko slov prvního Tuláckého Semtamníku. Rádi bychom, aby byl přístupný každému, kdo je jakýmkoli způsobem zapojen do činnosti Tuláků, tedy především dětí, rádců a stařešinů (předem se omlouvám za pravěkou terminologii) a rodičů oněch, tamtěch i těch.

Neradi bychom, aby se Semtamník stal přebytečným ležákem, který nemá nikomu co říci. Proto vás všechny, kdož jej držíte v rukou, vyzýváme ke spolupráci. Máte-li co sdělit (to pravím rodičům) ostatním dospělým co svěřují tuláčata do našeho opatrování, nebo samotným dětem, využijte Semtamníku! Máte-li co za malý peníz věnovat komusi, co mu bude k užítku, neváhejte informovat Semtamník a úspěch se jistě dostaví.

Nechceme Semtamník zjednodušit do podoby Annonce nebo nástěnky vývěskové služby. Semtamník bude především určený pro potřeby Tuláků a jako takový bude na svých stránkách vyprávět o zážitcích našeho rodu, rozšiřovat nové i staré písničky, básničky, ale i věci, které by už každý Tulák měl dobře znát, jako je třeba zafačovat naražený palec tak, aby postižený alespoň jedním okem koukal, nebo pralesní nauky tam-tam (*lidově lesní zvěřoodpuďník*), zacházení s nožem, sekerou, mačetou (*UÁÁÁááá...AU!*), rozdělování ohně a druhy požárů (*hasičopřipudník*) a tak podobně.

Věříme, že po tomto vyčerpávajícím výčtu našich záměrů si Semtamník již od svého počátku získal vaši důvěru a tím i stále čtenáře, ačkoli se jedná o čtení vydávané jenom sem tam.

Pámbu nám (i vám) pomáhěj !

Tulácký tábor

Tolštejn 1991

Přenesme se na chvíli do časů dávno minulých, kdy bylo bezprostřední okolí člověka synonymem nebezpečí, kdy nevěděl, jaké bytosti může v příštím okamžiku potkat a jaké pravděpodobně nikdy nepotká. Vstupme do stroje času, který zastavuje až v pravěku.

Dodnes si přírodní národy alespoň místy ponechaly své pohledy na svět neovlivněné civilizací a nám nezbývá než v úžasu hledět, jak je jejich duchovní život bohatý, jak bývá orientován právě na bezprostřední okolí, které takového člověka obklopuje po celý život - na zemi, na zelené pralesy, na řeky, moře, nebo naopak písčité pouště, na vítr a na slunce, jež jako klíč odemýká bránu ke všemu živému, nebo i do prachu všechno živé ohýbá.

Rod Tuláků se na poslední výpravě do Kamenice setkal s opuštěnými ohništi, zapomenutými šípy, oštěpy a s malbami na skalách - jednoduchými symboly lovců a zvířat, s otisky lidských dlaní a s obrazci, jimž zatím nerozuměl. Teprve místní šaman přinesl do té spousty záhadných objevů trochu světla. Vyptal se dětí na všechno, co našly a zajímal se o jejich názor. A Tuláci spolu se Šamanem přišli na to, že krajem bloudil rod Orlů, který opustil svou zemi, odkud je vyhnala bytost zvaná *démon RAO*. Šaman požádal Tuláky o pomoc, každý dostal přívěšek v podobě kamínku s orlí stopou, tedy *TSANTSA-HU-RAO*, kde *TSANTSA* je vařením zmenšená hlava nepřítele (dnes většinou opičí - nosí ji jako ozdabu indiáni z povodí Amazonky), *HU* je válečný pokřik a *RAO* jméno démona. Celé to volně přeloženo může znamenat: *Jen počkej,*

ty démone, však ti srazím hlavu!

Děti pomoc přislíbily a tím bylo o naší "velké letní výpravě" rozhodnuto: vydáme se do země Orlů, abychom pomohli jinému rodu v zoufalé situaci.

Dobro a zlo, den a noc, bílá a černá, to jsou protiklady, jako zrníčka pisku ležící na miskách vah. Kdosi může přijít a přidat jen jediné zrnko, aby se jedna síla stala mocnější a zvítězila.

Na Tolštejně a v jeho okolí se Tuláci setkali s bytostmi představující síly dobra a zla. Se Šamanem, který děti přijal přívětivě, a s démonem. Ten zjevně neměl radost s přítomností někoho cizího. Odvěký zápas dobra se zlem mohl začít, vyváženost obou sil měla být dříve nebo později porušena.

Podobné stopy po Orlech v okolí Tolštejna nepřekvapily. Jen projevy démona byly v těch místech silnější, démon nám kupříkladu řádil i v táboře, když jsme tam nebyli a dopustil se přitom chyby.

Poznali jsme, že ho zvláště poutá červená barva.

Zkusili jsme žít jako Orlové. Každý kmen našeho rodu (Černé stopy, Zlaté slunce, Bledé tváře) si postavil vlastní chýši, připravoval si jídlo (pšenici a ovoce) a zobrazoval pomocí štětců ze stonků rostlin na kmeny stromů i skály své představy o démonovi, o lovu a pravěku vůbec podle vlastní fantazie.

Každý kmen měl své jméno a svůj pokřik. Sám si musel tato svá poznávací znamení vymyslet. Asi nejúspěšnější byl kmen náčelnice

Wendy. Nejenže měli první své jméno a pokřik, ale vymysleli si sami i pravěké přezdívky.

Šaman nám řekl, že když se sešeří, nastává démonův čas. Tehdy chodí krajinou a je ho možné spatřit z tolštejnské vyhlídky. Nejednou jsme tam byli a dívali se do širokého okolí. Ale místo démona jsme vidali jen zapadající slunce, což ovšem žádné zklamání nebylo. Zato nás jednou démon navštívil přímo v jídelně po večeři. Najednou jsme zahlédli, jak škvírami v prkenném poklopu na podlaze probleskuje oheň, ucítili a spatřili jsme kouř a nakonec i démona. Vyhlédl ze sklepa, vykřikl, ale místo strachu vyvolal spíš úsměv. Také hned zmizel, jako by se po něm země slehla. Ti nejodvážnější sestoupili za ním, ale uvidět démona se toho dne už nikomu nepodařilo.

Zkoušeli jsme také, jací jsme stopaři. Jednotlivé kmeny sledovaly v krajině stopu lišky, kterou občas křížily stopy psa. Kdo se nedal splést - a to byli nakonec všichni - dorazil na místo, kde musel lišku ulovit, rozdělat oheň a uvařit... ne tu lišku, ale čaj z rostlin, které nasbíral cestou. Neustálou přítomností stařešinů a rádců bylo zabráněno ve sběru nepoživatelných rostlin.

Protože nás přítomnost démona kdesi v okolí dráždila a i démon se nechával slyšet a Orlové zbavení domova přece potřebovali pomoc, nechal si náš rod od Šamana poradit. Postavili jsme klec, spíš zvláštní třístěnnou ohrádku, z níž by démon mohl odletět, kdyby měl křídla a kdyby ještě tehdy měl tu moc...

Říká se dětem, že s ohněm nejsou žerty. Ale dokázali jsme si, že pokud se s ohněm nezachází přímo hloupě, je to opravdu dobrý sluha (a ne zlý pán) a dá se s ním i hrát. Kmeny soutěžily v rozdělování ohně, jeho přenášení, v přepalování provázku i úklidu ohnišť.

Pravěký člověk zobrazoval své pocity, sny i hmotný svět nejen malbou, ale i rytinou a pomocí hlíny. I tuláci rod si zkusil vytvářel plastické obrazy z místního čerstvě nasbíraného jílu.

Ba ani sport nebyl ušetřen od pravěku. Vyhlásili jsme *Klání u Bumlovo štěrchátko*. Možná, že se i vy, čtenáři, stejně jako děti ptáte, co to štěrchátko vlastně je. Štěrchátko tedy znamená... oni vám to děti jistě rádi vysvětlí.

Naše další návštěva u klece byla dramatická. Setkali jsme se s démonem. A už to nebyl démon, který vyvolává úsměv. Jeho hlas se daleko rozléhal a z naší klece třísky létaly. Byli jsme zděšení a někteří z nás byli ochotni otočit se a pelášit domů. Ale démon nás uviděl a utekl! A také se už neodvažoval přicházet do naší jeskyně. Proč? Věděli jsme totiž, co je démon zač a byli jsme ochotní své síly a myšlenky soustředit na záchranu Země rodu Orlů.

To démon nemohl necítit.

Klec byla zubožena a my tak trochu bezradní. Přece jsme poslechli šamana, postavili klec, ale démon se do ní nechtyl a naopak ji rozbil. Volali jsme: Šamane! Šamane! A Šaman nás uslyšel a přišel odkudsi z lesa. Divil se, co jsme to za lovce démonů, když klec necháme bez jakékoli ochrany a myslíme si snad, že nám démon do ní sám a rád vstoupí.

Ještě jednou vám poradím, řekl Šaman. Do každého rohu opravené klece musel jeden kmen věnovat TSANTSА-HU-RAO - kámen, jehož energie bere démonovi sílu a dokáže jej udržet v bezpečné vzdálenosti od člověka, ale sama od sebe jej nezničí a také nic neznamená. Pokud by totiž TSANTSА-HU-RAO nosil člověk s černými myšlenkami, jako by měl bezcenný talisman, který jej před ničím neochrání.

Šaman každému ze tří kmenů věnoval vzácný kožený svitek s jinotajným textem, kde hledat tři útržky mapy, podle níž je možné najít *Srdce Země Orlů*.

Pokud je člověk donucen opustit svou zemi, říkáme, že v ní nechal své srdce. A takové srdce zanechali ve své zemi Orlové. Vyhnal je démon, jejich vlastní vinou. Orlové své spory řešily řinčením zbraní, zlo opláceli zase jenom zlem a neuměli odpouštět. Tím vyvolali démona, jakousi zhmotnělou černotu, která se počala v jejich zemi roztahovat a rozprášila do všech koutů světa samotné Orly. A ráda by zničila i jejich srdce. Ale Orlové nepřestali svou zemi milovat a tak srdce zůstalo živé a ač démon nemohl odolat a alespoň se k srdci přibližoval, mohl jen krátce být v jeho blízkosti, jinak by byl sám vyzařovanou silou zahuben.

Toto srdce Orlů nám Šaman poradil vyzvednout a umístit do klece. Démon neodolá a přijde k němu. Až bude v kleci, někdo odvážný opodál zatáhne za provázek přivázaný ke klacku podpírajícímu padací dvířka. Ta uzavřou jediný pro démona možný vchod a on již pod vlivem kamenů TSANTSА-HU-RAO a Srdce nebude mít sílu klec opustit. Zůstane i v zajetí naší společné myšlenky - pomoci Orlům.

Hledání Srdce nebylo jednoduché. Tři kmeny obětovaly tři mocné kameny do tří rohů klece, dostaly tři svitky, podle nichž našly tři plátěné útržky staré malované mapy a na nich byla tři Srdce, ale jen jedno z nich pravé.

Až při druhé cestě za srdcem byl rod Tuláků úspěšný.

Šli jsme dlouho černým lesem a neznámými kouty až náhle nás překvapil červený svit v zalesněném svahu. To bylo ono! Srdíčko zářící na kousku kožešiny, až se člověku chtělo dát je spíš do dlaní a zahřát je, než vkládat do klece. Bylo to pravé srdce, neboť Šaman říkal, že jen to pravé půjde vyzvednout.

Cestou z oněch nočních koutů jsme rozhodli dát se kolem démonovy chýše (tu jsme náhodou objevili snad třetí nebo čtvrtý den v Zemi Orlů), abychom vyzkoušeli, jak bude démon reagovat. A ten zlosyn zařval a utíkal od chýše a svého ohniště.

Sice nás ještě chvíli provázelo jeho funění, ale my se Srdcem, mocnými kameny a myšlenkou pomoci jsme byli opravdu velmi silní.

U klece se srdcem jsme se střídali v hlídání po kmenech. Prostřídali jsme se všichni a démon nikde. Až při poslední hlídce se démon začal z povzdálí ozývat.

Tehdy ovšem přišli ke kleci i všichni ostatní, poradit se, jak dál. Na místě zůstali jen Jezule a tři malí odvážlivci - Wendy, Veronika Kubínková a Lenka. My zbývající jsme se museli schovat dál do lesa, aby se démon mohl vůbec ke kleci přiblížit.

Stalo se...

Démon lapený v kleci vypadal hrozivě. Přes hlavu a ramena mu splývala kůže. Černá a divoká. Démon běsnil. Lomcoval klecí, hrabal, až hlína létala na všechny strany, ale ven nemohl. Teď už vlastně nebyl nebezpečný. Ale všichni se rádi vzdálili a nechali jej svému osudu. Ono pověstné zrnko písku dopadlo na jednu z misek vah.

Další a poslední den ráno směřovaly naše kroky zpátky ke kleci. Stál u ní Šaman a v rukou mu zářilo Srdce. Z démona v kleci zbyla jen ta divná tmavá kůže.

Šaman nám poděkoval za pomoc, řekl, že Srdce odnese těm, kterým náleží - tedy Orlům. Svá TSANTSA-HU-RAA si můžeme nechat na památku, ale už nikdy nebudou mít kouzelnou moc. Poděkoval nám i za Orly a řekl, že jsme v této zemi vždycky vítáni.

Každý kmen pozdravil Šamana svým pokřikem a vyzvedl svůj mocný kámen z klece.

Rod Tuláků se naposledy odebral na Tolštejn.

Dětští zvědavci jsou všeteční. Netrvalo dlouho a dostal jsem otázku: *Jak se dozvědí Orlové, že už se mohou vrátit do své země?* A mě napadlo říct (a potom se i snažit vysvětlit): Budou vědět hlavně sami v sobě, že je právě ten čas. Řeknou jim to jejich srdce.

Michal

Naše celoroční hra na pravěk, která vyvrcholila táborem na Tolštejmě, poznamenala každého z nás. Ba i rodiče dětí byli zapojeni do hry: šili tak zvané *pravěkáče*, čili pravěké oděvy, počítali zuby dětí, myslím ty trofejní na krku (ne úbytky chrupu po tuláckých akcích), byli nuceni naslouchat barvitým vyprávěním o setkáních se šamany, lovci i démonem. A nás nemůže netěšit, že přes všechna zaškobrtnutí na té roční pravěké cestě nikdo nedopadl jako lovec z následujících řádek:

Vida, Vlčka, u jezera,
místo aby kopal jámu,
lebedí si do večera.
Mamut potom v noci dá mu !

Co to? Ptá se zvíře ve tmě.
Nezakrytý lavor mělký!
Nebudeš mít kytu ze mě,
po celý den chytal's lelky !

Vida, mamuta! Netrestal lovce ze lelkování, ačkoliv měl opravdu velkou příležitost prohnat toho, kdo na něj líčil pastí. Ne vždy je však prohřešek tak malý a hladovění tím největším trestem. O tom si přečtete tato slova:

Č á p a ž a b k a Michal

Kdo to kváká v rákosí?
Ptám se, žabko, jsi to ty?
Ano, špitla pod leknínem,
nechá ji, když poprosí?

Čápe hodný, nech mne žít,
ztrácím, ztrácím, ztrácím klid...
šel jsi přece vodu pít,
nech mne, prosím, nech mne jít!

Neskryla ses zavčasu
v zelenavém rákosu.
Poznal jsem tě po hlasu,
pozdě myslíš na spásu!

Silnější jsi, to je jasné,
já jsme žába, čápe!
Slabším nemáš ubližovat,
to snad každý chápe.

Slituj se nad malou žabkou...
abych sebe zachránila,
prozradím Ti raději,
kde se družky scházejí!
Tam máš velkou naději.....

Zmlkni, žábo! Už bych šel,
žít tě nechat málem chtěl!
Ale v těžké situaci,
ejhle: žába hlavu ztrácí!

Nejsem přítel,
já jsem čáp.
Jen pojď, žabko!
Klap - - -

TULÁCKÝ SEMTAMNÍK**č.1****(první, podruhé)**

Vydán

jako 7. publikace

Oddílového nakladatelství *> NAKOLENĚ <*

Neprodejný materiál

pro potřebu členů a přátel oddílu

TULÁCI

leden 1996, vydání druhé

Na přípravě historického prvního čísla se podíleli

rádci oddílu, každý měrou sobě vlastní

Tisk:

DŮM "UM"

Středisko pro volný čas dětí a mládeže

Pod strašnickou vinicí 23, Praha 10

tel.: 02 / 77 34 07, 77 20 81

Kontakt na oddíl (působí v Praze 10):

Michal Vitouš, K dolům 15, Modřany, Praha 4, 143 00

tel.d.: 02 / 402 64 76

tel.z.: 02 / 6112 2855, 6112 3579